

XX-ik évfolyam. — 8-ik szám.

SZERETET

VALLÁSOS, REF. EGYHÁZI FOLYÓIRAT

Szerkeszti és kiadja: Török Imre esperes.

A Hevesnagykunsági Ref. Egyház-
megye hivatalos közlönye. Meg-
jelenik havonként Kisujszálláson.

Előfizetési ára: egy évre helyben
2 pengő, vidéken 2 pengő 40 fillér.
Egyes példány ára: 24 fillér.

Kisujszállás, 1931 augusztus hó.

Dr. Baltazár Dezső, püspök.

Ünnepi esztendeje Tiszántuli egyházkerületünknek az 1931. Mikor ugyanis 1911 március 25-én meghalt dr. Eröss Lajos püspök, s új püspököt keresett az egyházkerület: dr. Baltazár Dezsőben találta azt meg. 1911 június 25-én vették számba s bontották fel a szavazatokat, 780-at, amelyekből 712 esett Baltazár Dezső akkori hajduböszörményi lelkész, alsószabolcs-hajduvidéki esperesre.

1911 aug. 15-én ment végbe nagy disszel a püspök beiktatás a debreceni Nagytemplomban. Három legidősebb esperes vetette kezét — a »Szentháromság egy Isten nevében« a térdeplő püspök fejére s úgy áldották meg, úgy kértek áldást munkájára, életére.

A püspök akkor még nem volt épen 40 esztendő. Nagyon megható volt, hogy a hajduböszörményi vonaton édesanyjával, hitvesével s még akkor apró öt gyermekével érkezett Debrecenbe s a város híres ötösfogatán a kocsiban fiai ültek vele szemben a kisülésen, mellette persze az egyházkerület akkori főgondnoka: gróf Degenfeld-Schomburg József foglalt helyet.

Életrajzi adataiból kiemelek egynehány érdekeseget.

Hajduböszörményben született 1871 nov. 15-én (tehát nemcsak hogy 20 éve püspök ez évben, hanem életének 60. esztendejét is betölti f. évi novemberben). Atyja mérnök volt. Testvérei közül egy: Gábor kisuj-

szállási gimnáziumunknak volt jóemlékű tanára. (Nemrégiben halt el Kecskeméten). A püspök Hajduböszörményben kezdte s folytatta iskoláit a VI. gimnázium osztályig, akkor Debrecenbe került, ott végezte a VII. és VIII. gimnázium osztályt s a theologiai tanfolyam négy esztendejét. Hogy hittanhallgatói pályája folyamán is már kitűnt tehetségével, mutatja az, hogy amivel diák diákot megtisztelhet, munkásságáért mindenrendü tisztségre érdemesítették; külső alakját, férfias szépségét, testi erejét pedig azzal ismerték el, hogy a híres kántus zászlótartója s a főiskolai tornaegyletnek előtornásza lett.

Sorsdöntő volt életében a Tisza családhoz jutása, hol mint Tisza Lajos gróf „nevelője“ több éven át működött, külföldet is járt neveltjével s jogi tanulmányokat folytatván, doktorátust is szerzett. Theologiai, bibliai ismeretei mellett mai napig is feltűnik jogi érzékével és tudásával. Héber nyelvben való jártasságával pedig nem egy, nem is két zsidó rabbin tullicitált.

Volt miniszteri fogalmazó is önálló pályája legkezdetén, azért ismeri ugy a kultuszminiszterium sok inge-bingéit; de csak pap lett végre, előbb Hajdusoboszlón, aztán Hajduböszörményben s végre Debrecenben, mint egyuttal püspök is.

Kormányzata — ez a husz esztendő — alkotásokban, nagy eseményekben gazdag.

Hogyne? Hiszen mi minden történt 1911 óta máig? Volt a püspök a harcteret is meglátogatni. Láttam a festményt, mely lóháton, ülve ábrázolja a daliás férfit. Rákóczi fejedelem lehetett ilyen almás szürke paripáján. Megpróbálom a képet a „Szeretet“-nek egyszer valahogy megszerezni. Láttam aztán, hisz' ott álltam magam is, mikor püspökünk a debreceni Nagytemplomban megáldotta az utolsó habsburgi királyt IV. Károlyt s feleségét: Zita királynét. Szava zengett-dörgött, a Nagytemplom ó falainak volt mit visszhangzaniok: Megáldalak téged, a királyok Királya — a nagy Isten nevében, Magyarország királya és Téged Magyarország királynéasszonya, ebben a templomban, hol lelkünkre a kölcsönös feledés és kiengesztelődés fátyola száll.

Ebben a templomban borította fel ugyanis 1849. év április 14-én Kossuth Lajos a Habsburgok trónját s ime ugyanazon templomban állottak 70 évvel később, halvány arccal, idegesen remegve Károly király és hitvese. A Kossuth-szobra mellett hozta őket vágatva a debreceni ötös fogat (Oda mert-e nézni rá a király?) s felettük iszonyu zengéssel kongott a roppant Rákóczi harang. (Hejh Kossuth — hejh Rákóczi!)

Ült börtönt is a püspök. A kommunisták rekesztették oda.

Most pedig a magyarországi református egyház hivatalára legidősebb püspöke, konventi, zsinati, elnök, „fejünknek Koronája.“

E hó: augusztus végén lesz az országra szóló, egész reformátusságunkat átható püspök-ünnepély. — 20 esztendő s püspökség! (Keveseknek adatott. Nézze végig kalendáriumomban kiki a püspökök életrajzát 1551-től, Hevesi Mihály uramtól kezdve egész máig a 44-ik püspökig, ki dr. Baltazár Dezső).

Nagy dolog elsőnek lenni, kivált egyházi téren, s kivált oly nehéz időkben, mint amilyenek voltak 1911 óta máig, s amilyenek vannak még ma is és lesznek még ki tudja meddig?

Szép lesz, gyönyörű lesz az ünnepély; amint azt előre elgondolhatjuk.

Annyival inkább, mert a jelen évben van négyszázados évfordulója annak, hogy az evangéliom alapján álló tiszta reformáció

Dr. Baltazár Dezső

és igazi református hit egyik legelső bajnoka: Zwingli Ulrich, a zürichi nagy reformátor a kappeli csatában hitéért és egyháza szabadságáért hősi halált halt s ezzel példát mutatott a bécsi, nikolsburgi, linzi békekötések által dicsőségesen befejezett egyházi és nemzeti szabadságharc magyar református vezéreinek s példát mutat nekünk is, hogy

hitünkért, egyházunkért, hazánkért még életünket se tartsuk drága áldozatnak s ne féljünk azoktól, akik csak a testet ölhetik meg.

Három évszázada most annak, hogy a harcos magyar kálvinizmus hű szövetségese: Gusztáv Adolf svéd király fegyvert fogott a válásért, lelkiismereti szabadságért s fegyverei igaz ügyének diadalát nemsokára életével pecsételte meg. Dicsőséges küzdelme és áldott emlékezete példát mutat nekünk hitünkben, szabad vallásgyakorlatunkban idegen tényezők által más országokban akadályozott protestáns testvéreink megsegítésére, a velük való benső érzelmi közösségre.

Kétszáz esztendeje annak, hogy az ellenreformáció szörnyű pusztításait szentesítő, a magyar protestantizmust szabadságában kortatózó s fölötte gyámkodó császári rendelet megjelent, melyet első Carolina Resolúció néven ismer egyházunk története s melynek szelleme az ezt követő abszolutisztikus rendelkezésekben minduntalan újraéledt. Mai nehéz helyzetünkben merítsünk vigasztalást a multból, hogy isteni eredetű egyházunk látott és túlélt már nagyobb viharokat is.

Százötven éve, hogy a híres Türelmi Rendelet megjelent, melyben maga az uralkodó kelt az elnyomott protestáns egyházak védelmére. Ennek a rendeletnek biztató szavára építette meg őseink élő hite mostani templomaink nagyrészét és szervezte és újra élesztette haló poraiból a gyülekezetek százait. (Ebben az időben épült a kisujszálási ref. templom is.)

Száz esztendeje annak, hogy a vallás-szabadság és a felekezetek egyenlősége megújult erővel kezdett zörgetni a magyar országgyűlések ajtaján, hogy azóta lebirhatatlan és kiirthatatlan erőforrása és tényezője legyen a nemzeti köztudatnak.

Ötven éve annak, hogy a lelkiileg mindig egységes, de darabokra szakgatott magyar református egyház szervezetileg is egységbe tömörült a debreceni zsinaton.

Tíz éve annak, hogy ez a lelket gyönyörködtető egység Trianon szörnyű csapása folytán ismét darabokra törött.

* * *

Tudatom még kis ujságom kedves olvasóival, hogy július 25-én d. u. 2 óraelőtt utazik keresztül itt Kisujszálláson püspökünk Tiszaroff felé — a mátrai vonalon. Presbytériumunk is üdvözölni fogja a vasuti állomásunknál. — Tiszaroffon Sajtónap és püspöki

látogatás lesz. A roffiak bandériummal, négyes fogatokkal, kocsik seregével jönnek elébe püspök urnak Borshalomig, mely feleutja Kunhegyesnek. A kunhegyesi állomástól autóban megy Borshalomig kíséretével együtt a püspök ur. A roffi napokról máskor vagy más helyen írok.

Imádság.

Írta: Rácz Lajos.

Ki meg nem mérhetlek,
Csak érzem lelkedet
Óh, hallgass meg engem
Ki Téged kereslek
Minden csillag fényben
Virágos mezőben,
Minden kis bölesőben,
Kutatlak rámnéző
Emberek szemében
Madarak dalában
És minden szépségben.

Óh kérek Tégedet!
Hogy csi az életet,
Mít kimértél nekem,
Töltsem el jóságban,
Töltsem el szépségben;
Mint mondják ívások:
Legyek Te-képmásod
És, segítségdedel,
Tegyek én még szebbé
Minden szépségeket
S bimbófokadásban,
Falevél-hullásban
Lássalak... Tégedet.

**Endresz György,
Magyar Sándor.**

Két katonatiszt. Két repülő ember. Két magyar; merthogy elszánt, bátor, akadályt, veszélyt nem ismerő, ha a nagy cél eléréséről van szó. A bátrakat segíti a Sors. Latin példaszó. Persze egy kevéske tudás is kell hozzá a bátorság mellett; 5—6000 kilométernyi távolon át toronyiránt haladni az amerikai Hábó Gréisztól, Nyu-Faundlendtől Bjupepesztig (mint az angol mondaná!)

Nagy dolog ez! Roppanó vállalkozás ez!

Mert hajdináromban sűrű ködös téli napon még Kisujszállás és Kevi közt is keríngelt a szekér; még az is megesett, hogy megfagyott a kocsisa... Amerika pedig 14 kilométernél messzebb van egy cseppet.

Mo meg hát a hig levegőben 1000 méter magasságban, amely 20-szor magassabb magasság, mint a mi tornyunké, aztán alattunk meg az Átlánti Óceán, amely azért átlánti — mondá egy amerikai magyar — mert nagyon széles, oszt' nem lehet rajta átlátni, — az Átlánti Óceán a maga egynéhány ezer méteres mélységeivel: az se kis Miska. Hát a roppanó hegyek, folyók, országok, városok; hogy tudott Nujorktól egyenest Bicskének tartani az a derék Magyar Sándor, a navigátor, mikorhogy nem láttak se eget, se földet, — csak ködöt, felhőt, mindig csak ködöt felhőt.

Isten csodája ez!

Isten kegyelme ez!

Isteni előjel, hogy így ér célhoz előbb utóbb a magyar igazság: a Dsasztisz foa Hangeri!

Adja a magyarok Istene!! Csak a reménységünk, a hitünk, a kitartásunk, bátorságunk, munkakedvünk, összetartó szeretetünk, bizodalunk, szóval: a benzinünk el ne fogyják.

Egy különben vallásos, de kicsit babonára hajló embertársam még azt is mondá, hogy csak Rothermere lord által érhetünk célt, mint Endreszék is; mert hisz' ő adta Endresz—Magyaréknak is a nagy jutalmat: én meg azt mondám, hogy: csak az Isten által! Kihez Glasgowban 7—8000 emberrel imádkoztam 1924-ben:

Our Lord

(Aue Laad!) mely azt jelenti:

Mi Urunk!

Ő az Ur, a Lord, minden lordok fölött és mindenki és minden fölött, tenger fölött, hegyek fölött s a magyar nemzet minden ellenségei fölött.

Óh, tégy igazságot, Uram!

**Bizalommal kérem
kis ujságomnak ismerősei
között szives terjesztését!!!**

A pénzről.

Nem tudom, áldjuk-e vagy átkozzuk, aki feltalálta? Régi eszköze a forgalomnak: az bizonyos. A Biblia is többször említi. Az Idvezítőt is pénzért árulták el. Azóta, hogy feltalálták, a pénz a világ bálványa lett, roppanó hatalom, mely öl és elevenít. Idegen istene ez a világnak az igazi Isten előtt. Amaz az elsőbb e rossz világban. Most is ez fojtogatja a nemzeteket, a földrészeket. Meg is fojtja, ha észbe nem kapunk, mint a németek.

A pénz! Valahol meghalt egy valamikor gazdag magyar ember. Tán a Tisza-Duna közén egyik városban. Végrendelkezett a temetéséről. Bankóból legyen a szemfedője. Ugy is lett; a végakarát szent. Ezelőtt 10 vagy hányévi kékhasu bankókból ragasztották, varrták össze az utolsó takaróját (százezres, meg milliós bankjegyekből.) A pénz ölte meg, a pénz takarja bé.

* * *

Egy nemesen gondolkodó embernek egy pár száz pengő könnyű pénzt adott az Isten. Valahogy úgy pottyant neki onnan felülről, váratlanul. Bemegy a templomha, tán épen, hogy megköszönje az áldást. Lát szerteszéllyel sok öreg, meg újabb zsoltárkönyvet a templompadokon. Hát Biblia van-e? — kérdi ő lelkében. Nincs biz' a, csak zsoltár. Egyet gondol s ötven lesz belőle. Márhogy: 50 Biblia. A pénzt, melyet váratlanul adott neki a sorsa, — bibliavásárlásra fordította s a templompadokra szétrakta a bibliákat. Azóta az ottani hivek mindig kikeresik a „leckét,” templom előtt s után nézegetik, olvasgatják a bibliát s ezáltal nemesednek, jobbúlnak, bölcsőbbekké, szentebbekké és boldogabbakká lesznek. Óh Istenem, mi minden jóra lehet használni a pénzt; de mi minden rosszra is! No még egy jó felhasználása a pénznek:

* * *

Ép az imént kaptunk Nagytiszteletű Vadas Gyula nyugalmazott lelkész urtól 100 pengőt a gymnáziumi internátus céljaira. Egy szegény diákon segítünk e pénzzel. Áldja meg az Isten a nemeslelkű adakozót, ki a messze távolban is megemlékezik a szülőföld iskolájáról.

Keressétek e l ő s z ö r Istennek országát és annak igazságát és minden egyebek megadatnak néktek!

Kisujszállás dicsősége.

Budapestről levelet kaptam egykori kedves tanáromtól Faragó Bálint urtól, ki iránt való szeretetem, tiszteletem esztendőről-esztendőre növekszik 54 év óta, merthogy 54 évvel ezelőtt tanított ő engem a debreceni öreg kollégiumban, a gimnázium I. B. osztályában. Régen volt! Egy verset keres öreg tisztos tanárom. Hogy én azt kérdezzem meg Kisujszállás közönségétől, hátha ösmerné tudná valaki, s leírná. Merthogy azt a verset Kisujszállás egyik „dicsősége“ írta: G. Nagy Imre a költő. Gulyás András és Sas Kata szülők gyermeke volt G. Nagy Imre (Született: 1817. febr. 24-én.) e költői lelki ifju. A Kémeri Pálék nagy eperfája alatt lapdázott, mezitlábos gyerek korában; 1840-ben meg már Jósika Miklós báró a Kisfaludy Társaság akkori igazgatója, a nagy regényíró, ír felőle, hogy, ha életben maradt volna, disze fogott volna lenni ő magyar költészetünknek, s ezüst nagy serleget küld elismerésül a Társaság nevében. De a nagytehetségű ifju, Kisujszállás lehullott csillaga, már akkor a Cegléd utcai temetőben pihent a B. F. T. R. A., hova febr. 2-ik napján kísérték ki porrészeit a debreceni népnek is nagy fájdmárára az 1840-ik esztendőben. Élt tehát 23 esztendőt. Sokat szeretnék s tán tudnék is felőle írni. De inkább azt közlöm, amit ő irt. Szébb lesz a:

Az a verse, melyet Faragó Bálint kedves volt tanárom keres (ki ő maga is kunember, kunhegyesi eredetű!), így kezdődik, a legátus diákról szólva:

Indul nagy utára az árva deák,
Feszítik agyát karakán ideák...

Tudom az egészet le is írom, meg is küldöm kedves tanáromnak. Jobb lesz, ha nemzetünk mostani nehéz korszakában, a börtönéből szabaduló félben levő Kossuthhoz intézett szavait idézem a fenti vers közlése helyett. Imé:

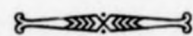
Bennünk egy isten-érzet
Szól így: honodnak élj! —
Vihar borong, dühöng bár,
Küzdj, menj, haladj, ne félj!

Vagy mikor a magyarnál szokásos pártoskodás, duló viszály megszüntetésére szeretne megtenni minden lehetőt és zeng ekképen:

Kárpátokra állanék
És kürtnek szózatán
Végig rivallanék
A szunnyadó hazán.
Mint villám, lelkeket
Hadd csapna szózatom,
Beléjük forrna át
Intő javallatom.
De lábimon bilincs
És závárajkimon,
Csak szunnyadj hát szegény
Hon! renyhe álmokon.

Jön tán kor és idő
Mely lelkeket viraszt,
Sorsom nem adta bár
Nekem megérni azt...

Teljes egészében közlöm eztán „Árpád“ c. híres költeményét, melyet a Kisfaludy Társaság megkoszoruzott. Minden kisujszállási embernek, sőt minden igaz kunmagyar embernek is mindennap el kellene olvasnia; ünnepeken évenként kellene szavaltatnunk: hazaszeretetre tanít minden betűje.

Árpád

Jelszó: Nézz Árpádra, magyar! ki
hazát állíta nemednek
Dörösmartyu

I.

Mi zaj riad, mi nép tolong
Álpár! határidon?
Tán még kevés a csonthalom,
S tusára forr a hon?

Lejárt a harc, ül a vihar;
Zalán bujdosva fut,
Ha nyúlna még az ég alatt
Egy más hazához ut.

S talán utána vándorol
Az árva néptömeg,
Jött, hogy közös bucsu-torát
E síkon ülje meg?

Elhullt a szláv, vagy elfutott,
Győzött a szittya kard,
Álpár felett tábor-gyűlést
Álmos szülötte tart.

Árpád, a hős, az óriás,
Mint bérci pálmaszál;
Árpád, ki ott a nép előtt,
Mint egy hadisten, áll.

II.

Zajongna még – s im néma lön
 A sátorok hada:
 Fölharsog a nagy táborur
 Dezévi szózata:

„Ti hős apák, ti hős fiak!
 Kik híven küzdtetek,
 Reám, egy két pillantatig
 Népem figyeljetelek.

Bujdosva, árva, hontalan,
 Honért sóhajtozánk,
 S hol egykor villogott Étel,
 Kiküzdve ős hazánk.

Kárpát miénk; s tej, méz csorog
 Kárpát szikláirul,
 Malasztos völgye báj ölen
 Áldásözön virul.

Hadurra mondom! itt örök
 S nagy léssen a magyar;
 Csak oh ne! csak ne ontana
 Rokon vért honfi kar.

Csak szétvonás ne rázza föl
 Az átok ostorát:
 Nem bántja vész s nem éri rom
 A béke sátorát.

Évöve kél a társaság,
 Ha népe összeforr,
 Hazát, mely egység-elven áll,
 Kor s vész el nem sodor.

De hol vad párdüh háborog,
 S fajult viszálykodás:
 Nines ott jelen, nines ott jövő
 Üdvére áldomás.

Ott bűn tengész, ott tiszta vér
 Kiált a kintpadon,
 Elhullnak a jó honfiak,
 Hogy sir leend a hon.

Oh népem úgy, úgy tedd le most
 Jövőd alapkövét,
 Ne vonsa párt, ne rendtörés
 Hazád gyémánt övét!

Belbéke napja hoz, teremt
 Hazára fénytavaszt,
 Fölötte béke öreként
 Törvény ül és viraszt.

Törvény, kor-és nemzetszerü
 Törvény hatása szent;
 Jót öviz az, kintpadra von
 Önző islentelent.

Törvényeket kell szerzenünk
 Igazság lelkiivel!

– A párduczos vezér szavát
 Tetszés=zaj váltja fel.

III.

Szerződtek. És a fej'delem
 Megnyitja vérejét;
 Szerinte sorra hat vezér
 Decséti esküjét.

A vér csorog, s az áldozó
 Hőn lelkesülve mond:
 „Haljon meg, vesszen a gonosz,
 Ki törvényt tudva vont.

Halál fején! ki vakmerőn
 Rendet fog bontani;
 Mint e peccétlő eskü-vér,
 Ugy folyjon vére ki!”

A hallgatót, az évezőt
 Szent ihlet hatja meg,
 Fölzeng az esküvők után
 A nagy nemzettömeg.

A nemzet eskü=szózata
 Dörögve, hatva száll;
 Igaznak üdvös óra ez,
 Rendbontónak halál.

Elzug, miként tenger=moraj
 Az összes esküszó,
 Megáldja bajnok hiveit
 A nagy honalkotó.

IV.

Eloszlanak. – Dezártüzök
 Köz érdek csillaga;
 Árpád öröm s remény között,
 Még ottan áll maga:

„Virulj te hon, ragyogj te nép
 Nagyságban ezrekig!”
 Mond, s milliárdok üdvéért
 Buzgón imádkozik.

A harezi hőst, a népapát
 Meghallgatá az ég;
 Virul a hon, ragyogva él
 A hősi nemzedék.

És hírből áll a pusztá tér,
 Hol szerződés leve
 S a szerződés emlékeül
 Ma is Szer a neve.

+ + +

Szer, mint tanuereklgye áll
 Végetlen ezrekig,
 Fölötte hontörténetek
 Nemtője öröködik;

S míg csak Szer áll, míg hon leend,
 Míg érez e kebel:
 A honfi és emlékezet
 Árpádról énekel.

Kiról irtam volt kis ujságom egyik utóbbi számában, a 98 esztendő s urinő: Nagytiszteletű özv. Némethy Lajosné Fésős Emma urasszony, édes atyám koporsója felett predikált Némethy Lajos egykori debreceni lelkipásztor özvegye, nem érte meg amiért pedig sokan imádkoztunk, a 100 esztendőt: az Urban elpihent. Gyönyörű szép volt élete az áldott nagyszónynak, sok öröme volt szeretteiben, kik határtalan tisztelettel, hálával, szeretettel vették körül, dehát: Elmenni ez életből, s lenni a Krisztussal: mindennél jobb!

Gyászjelentését, amelyet nagynevű fia, dr. Némethy Károly kegyelmes ur, egyházmegyénk tiszteletbeli gondnoka küldött meg, ide iktatom:

„Elmégy a te Atyáidhoz nagy békékességgel és eitemettettel jó vénségben.“ (I. Mózes. 15:15.)

Mélységes fájdalommal tudatjuk, hogy a mi édes jó anyánk, nagyanyánk, dédanyánk, egész családnak, minden rokonunknak, összes jó barátainknak rajongással körülvett Nagymamája:

özv. UJFALUSI

NÉMETHY LAJOSNÉ

FÉSŐS EMMA

az ő nemesen megfutott életének 98-ik esztendejében, folyó évi július hó 10-én befejezte földi pályafutását.

Mérhetetlen veszteségünk teljes tudatában is hálát adunk a jó Istennek, aki ezt a drá-

VASUTI MENETREND

KISUJSZÁLLÁSON.

Budapest felől érkezik Debrecen felől érkezik
és Debrecen felé indul: és Budapest felé indul:

Személyvonat	0 ó 16	Személyvonat	0 ó 53
Gyorsvonat Nypu.	3 „ 12	Gyorsvonat Nypu.	2 „ 34
Személyvonat	4 „ 33	Személyvonat	3 „ 29
Gyorsvonat Kpu.	10 „ 30	Vegyesvonat	6 „ 26
Személyvonat	11 „ 56	Gyorsvonat Nypu.	8 „ 36
Gyorsvonat Nypu.	16 „ 31	Gyorsvonat Nypu.	13 „ 34
Vegyesvonat	18 „ 55	Személyvonat	15 „ 04
Gyorsvonat Nypu.	20 „ 31	Gyorsv. Kpu.	18 „ 53

Kál-Kápolna felől:

Kál-Kápolna felé:

Vegyesvonat	3 ó 01	Vegyesvonat	4 ó 40
Vegyesvonat	7 „ 40	Vegyesvonat	10 „ 38
Vegyesvonat	13 „ 12	Vegyesvonat	13 „ 53
Vegyesvonat	18 „ 46	Vegyesvonat	20 „ 40

Déaványa felől:

Déaványa felé:

Vegyesvonat	7 ó 41	Vegyesvonat	4 ó 25
Vegyesvonat	13 „ 25	Vegyesvonat	10 „ 35
Vegyesvonat	18 „ 00	Vegyesvonat	13 „ 40

ga életet mindnyájunk boldogítására adta; közel egy évszázadon át páratlan szellemi és testi üdeségben megtartotta; az ő egészen kivételes egyéniségének kincstárából nekünk annyi Istenfélelmet, szeretetet, jóságot, derüt juttatott. Az ő áldott emléke és áldó szelleme maradjon kifogyhatatlan gazdag örökségünk; ez örökdjék a mi földi életünk további folyamán is mindenha!

Drága halottunk földi részeit július hó 12-én (vasárnap) délután 5 órakor a (budai) farkasréti temetőben a református egyház gyászszertartása szerint helyezük nyugalomra.

Budapest, 1931 július hó 10-én.

Viszontlátásig!

Emlékezetét hü kegyelettel őrzöm én is s őrizzük nagysokan. A gyászolókkal együtt gyászolunk!

Hősi halottaink,

elvesztett drága értékeinkneveinek közlését — ujság számonként százat — azzal a gondolat- tal kezdem meg kis ujságom jelen számában (17 éve már, hogy a fegyverek dörögni kezdtek a szerb hegyek között) — hogy emlékü örökítéséhez ezzel is hozzájáruljak- hiszen 2000 házban olvassák „szent neveiket.“ De meg azzal a gondolattal is vagyok, hogy őszre — ha Isten is úgy akarja, s nem következnek ránk váratlan borzalmas idők! — a márványtáblákat templomunk csarnokának falába beállithatjuk 20—30, vagy 30—40 hősnak a nevét egy-egy fehér márványtáblába arany betűkkel vésetjük be s mikor mi élők a templom küszöbén belépünk, áldott emlékü, dicső emlékü nevüket ott olvashatjuk. Még az imádságunk is buzgóbban kél a lel- künkben, ha rájuk gondolunk, kik már ott vannak a nagy Isten színe előtt. Egy tábla árát közölni fogom, már vannak is vállalko- zók, kik megfizetik egy-egy tábla árát s elesett hősük nevét azon az ő táblájukon legfelül vésetjük. Hőseink nevét azért is közlöm, hogy, ha valamelyik kimaradt volna, vagy nevében, életkorának megállapításában valamely hiba vagy hiányosság volna, kérem a dicsőült hős hozzátartozóit, hogy idején közöljék velem észrevételeiket, hogy aztán a pótlás és javítás iránt még a márványba- vésés előtt intézkedhessem.

Melyért ők halált haltak, magyar ha- zánkra áldás szálljon! Az ő vérükért.

Ámen.

Imé, akik értünk haltak :

	éves		éves		éves
<i>Almási Ferenc</i>		<i>Barta Károly</i>	37	<i>Csótai Sándor</i>	
<i>Angyal György</i>		<i>Bartus Mihály</i>	22	<i>Csukás András</i>	31
<i>Ari Boldizsár</i>	45	<i>Beiler György</i>	22	Daku István	
<i>Ari János</i>	34	<i>Bencsik István</i>	19	<i>Daku Lajos</i>	42
<i>Ari Lajos</i>	37	<i>Bencsik József</i>	26	<i>Daku Lajos</i>	19
<i>Ari Lajos</i>	21	<i>Bencsik Károly</i>	22	<i>Daruka Sándor</i>	23
<i>Ari Sándor</i>	24	<i>Bene Elek</i>	23	<i>Dávid Balázs</i>	26
<i>Ari Sándor</i>	18	<i>Berkovics József</i>	34	<i>Dávid Lajos</i>	35
<i>Ari Sándor</i>	22	<i>Béres András</i>		<i>Dávid Sándor</i>	41
<i>Ari Sándor</i>	42	<i>Béres Bálint</i>	27	<i>Debreczeni Károly</i>	33
<i>Asztalos Imre</i>		<i>Béres István</i>	22	<i>Deme István</i>	32
<i>Ábri Balázs</i>	45	<i>Bikki Máté</i>	39	<i>Deme István</i>	23
<i>Ábri Illyés</i>	28	<i>Biró Sándor</i>		<i>Demeter Illyés</i>	
<i>Ábri Imre</i>	24	<i>Bognár József</i>	34	<i>Demeter Sándor</i>	24
<i>Ábri Károly</i>	25	<i>Bognár Sándor</i>	19	<i>Dobozi Albert</i>	26
<i>Ábri László</i>	48	<i>Boncz László</i>	31	<i>Dobozi Sándor</i>	21
<i>Ábri László</i>	31	<i>Borhi Ferenc</i>	27	Erneszt Elek	36
<i>Ágoston Bálint</i>	45	<i>Bornemisza Sándor</i>	26	Farkas Albert	27
<i>Ágoston János</i>	19	<i>Borók Albert</i>	27	<i>Farkas Albert</i>	27
Bacsó József	38	<i>Borók József</i>	39	<i>Farkas Imre</i>	
<i>Bacsó József</i>	39	<i>Borók József</i>		<i>Fazekas András</i>	17
<i>Bakos Miklós</i>	21	<i>Borók József</i>		<i>Fábián Lajos</i>	33
<i>Balázsi Albert</i>	27	<i>Borók Lukács</i>	31	<i>Feldmann Ábrahám</i>	40
<i>E. Balázsi Lajos</i>		<i>Borsos Illyés</i>	28	<i>Fekete Andor</i>	21
<i>Balogh András</i>	26	<i>Borsos Kálmán</i>	19	<i>Fekete Imre</i>	38
<i>Sz. Balogh Áron</i>	22	<i>Borsos Márton</i>	33	<i>Fekete Sándor</i>	
<i>Balogh Bálint</i>		<i>Borsos Mihály</i>	25	<i>Fésüs Sándor</i>	23
<i>Sz. Balogh Károly</i>	24	<i>Borsos Sándor</i>	46	<i>Dr. Fischer Béla</i>	35
<i>Sz. Balogh Lajos</i>	30	<i>Botlik Bálint</i>		<i>Fodor Gyula</i>	
<i>Balogh László</i>	21	<i>Botlik Ferenc</i>		<i>B. Fodor Lajos</i>	32
<i>Sz. Balogh Pál</i>	24	<i>Bódvai Kálmán</i>	19	<i>Fodor László</i>	18
<i>Balla Lajos</i>		<i>Bózsó Kálmán</i>		<i>B. Fodor Mihály</i>	19
<i>Balla Sándor</i>	31	<i>Bucsai András</i>	42	<i>Fontos József</i>	26
<i>Balla Sándor</i>	19	<i>Bucsai Sándor</i>	19	Gaál Géza	27
<i>Bana Gábor</i>	29	<i>Bugyik István</i>	21	<i>Gaál Péter</i>	20
<i>Barabás Albert</i>	33	<i>Buzgány Károly</i>	39	<i>Garaguly József</i>	
<i>Baranyai István</i>	28	Czaga András	20	<i>Gellértfi János</i>	33
<i>Barta András</i>	29	<i>Csikós Lajos</i>	41	<i>Gombás Lukács</i>	
		<i>Csizi Kálmán</i>	24		

Folytatása a következő számban.

A mi Diákothonunk

Értesítés a kisujszállási ref. „Horthy“ reálgymnázium kapcsolatában levő internátus továbbfejlesztéséről.

A gyermekeiket középiskolában taníttatni kívánó szülők figyelmébe!

Már a nagyemlékü Szeremley Barna, egykori igazgatónk tervezte, idejének s erejének jórészét rá is áldozta, hogy a mi szép nagyiskolánk mellé, főképen vidéki tanulók befogadására, internátust létesítsünk. A remek kidolgozású terv az idők mostohasága miatt tervmaradt, nem lehetett valósággá.

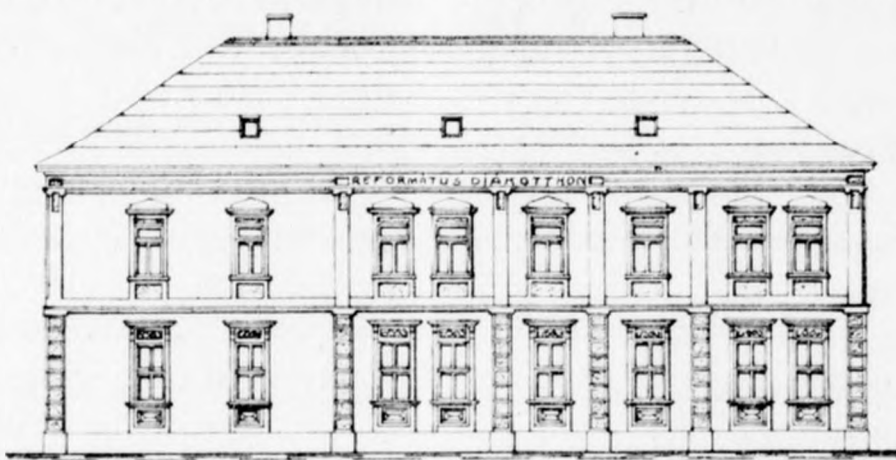
Soós József azutáni igazgatónk is felvette a fonalat, hogy legyen internátusunk,

az intézet érdeke és mindnyájunk óhajtása is!

A következő igazgatóra, mostani igazgatónk: Vadai Ferencre szállott tehát örökségül a továbbfejlesztés munkája. Igazgató

tanácsunk s Presbyteriumunk — bölcs és idők jelét megértő testületek — igazgatónk javallatára s terve alapján el is határozták, hogy a továbbfejlesztést meg kell csinálni.

Oly jó hírnévre tett szert ugyanis Diák-

KARÁCSONY BÉLA

VADAI FERENC

mert ez a vidéki szülőknek is — igen! — fontos, de városunk forgalmát és jelentőségét is növeli. Ez a bölcs és praktikus ember meg is csinálta, tovább is fejlesztette volna, de a tanügyi kormány nyugalomba kényszerítette a noha 35 évet szolgált, de munkabírása teljességében levő embert. Az internátus vezetésénél mint ny. igazgató is megmaradt, kívánatos is, hogy megmaradjon, ez

otthonunk rövid eddigi működése alatt is, hogy részint olcsósága, s emellett a gyermekek remek ellátása, s a szülőkét pótló igazi, szeretetteljes gondozás miatt az ország távoli részeiből is keresték már a még el sem múlt tanév folyamán is. 40 bentlakóra elég volt eddig a szép nagy földszintes épület, de mivel a jelentkezések egyre jöttek, a továbbfejlesztésről kellett gondolkozni; 80

gyermek befogadására akarjuk alkalmassá tenni.

S ime már a szüknek bizonyult régebbi épületre huzatjuk is az emeletet. — Már rakják is a tetőt. — Hatalmas, majdnem három holdat kitevő udvarkert környezi a pompás épületet, amelynek beosztása a legteljesebb kényelmet biztosítja az internista növendékek számára, kik, míg egyfelől a naponként ötszöri étkezés folytán (délelőtti s délutáni ozsonna is!) bőven táplálatnak, (egy hizékony legényke pl 16 kgrot hizott egy év alatt!) — másfelől két bentlakó tanár s az igazgató és tanári kar közvetlen felügyelete s helyi lelkészeknek hű vigyázása mellett — a szellemiekben s a jó erkölcsökre tartozó dolgokban sem lesz hiányuk. Én még azt is megteszem, ha egy kis időm támad, hogy az idegen országokban szerzett tapasztalataimról, — ha kell idegen nyelven beszélek majd hozzájuk egyetmást s tanítom őket „londonul“ beszélni.

Mielőtt az internátus előnyeiről írnék, hiszen majd irok még erről máskor is, hadd mutassak be itt ábrázolatban is két embert, akiknek az internátushoz ezidőszerint legtöbb közük van, s kiktől annak sorsa első sorban függ. Az egyik Vaday Ferenc, igazgatónk s kisujszállási egyházunknak — amint tréfásan nevezni szoktam „pénzügyminisztere“. Évek sora óta nagy szakértelemmel buzgósággal és sikerrel vezeti egyházunk pénzügyi igazgatását. Nagy dolog ez, kivált ilyen gazdaságilag nehéz időkben. Ezért őt mindenki elismerése illesse! Az internátus kérdését is úgy megoldotta pénzügyileg, hogy, mint a presbyteriumi határozatunkban ki is mondtuk: az egyház és az egyháztagok egy fillérrel se járulnak hozzá az internátus épület emeletre huzásához. — Ez már beszéd!

A másik férfiú Karácson Béla egykori kedves tanárunk, sőt valameddig igazgatónk

is. Most nyugalomban volna. De minden idegszálát mozgásban tartja ő az internátus érdekében, mint annak fővezetője, így nevezhetném: az „internátus atyja.“

Merthogy ez a csupa szeretet és csupa jószág ember, hitvesével együtt mit elkövet az intézményért s az abban elhelyezett gyermekekért: azt leírni nem, csak érezni és tapasztalni lehet. Ha a gyerekek fürdenek, még a hátukat le is törülközőzi a jó Karácson Béla s közben beszél hozzájuk atyai jószággal. Ha meg a gyerekek a mandulája fáj: akkor az internátus igazgatójával nem lehet beszélni se. Ő szeretne beteg lenni a kis nebuló helyett. Ám az a jó Isten, ki legutóbbi betegségéből kihozta ezt a derék embert, ne engedje, hogy bárki helyett is beteg legyen! Már csak azért se, mert az ő nemes lénye a mi intézetünk áldott reklámja!

S hejh ha meg benéznénk az óriási éléskamrába, meg a konyhába, raktárba, pincébe: ott látnánk aztán csodákat, az előkészített lekvárok, dsemek, befőztek, babok, ugorkák, lisztek és egyebek garmadáit. Karácsonyné urnó csoda-birodalma ez!

Várják e dolgok a szeptembert s a sok kis embert, kiknek mindegyike 16 kilóval lesz súlyosabb testben, mire egy néhány hónap múlva őket szeretteiknek visszaadjuk; lelkiekben meg még többel.

Az internátus épület homlokzatának rajzát is közreadom, hát még ha az alaprajzot közölhetném: az óriási hálószobákat (egyik pl. 30 ágyra szól) a társalgó, tanuló szobákat, azt csodálnók még csak igazán, hiszen minden olyan szép, kényelmes, egészségnek szolgáló. A vízvezeték biztosítja a tisztaságot, a külföldi mintára készült zuhanyos mosdószerkezet az egészséget.

Áldd meg Uristen ez intézményt, meg akik benne lakoznak: egy hatalmasan fejlődő iskolaváros és iskolaegyház újabb gyönyörű teljesítményét!

A kisujszállási öregdiákoknak, kisujszállási eredetű, de szülőföldüktől messzeszakadt jó kunembereknek, minden, gyermekeiket vidéki, csendes helyen s szinte egyéni nevelés szerint taníttatni, neveltetni óhajtó szülőknek figyelmébe kérjük az itt írottakat!

Az internátusi ellátási díj havonként 65 pengő.
Bővebb értesítésért tessék Reálgimnáziumunk Igazgatóságához fordulni.